

Historyczna ciekawostka i poważny problem z wiaduktami. Co dzieje się na przebudowie al. Powstańców Wielkopolskich

02.09.2024, 06:09, Andrzej Kraśnicki jr

Najnowsze wiadomości z przebudowywanej al. Powstańców Wielkopolskich w Szczecinie zwiastują poważne problemy. Na planach budowy nie było podziemnego zbiornika, ale okazuje się, że jest w niemieckich szczecińskich aktach z 1943 r. W gorszym stanie, niż przewidywał inwestor, są dwa wiadukty.

Przebudowa drugiej - po ciągu ulic Kolumba-Chmielewskiego - trasy tramwajowej łączącej śródmieście Szczecina z Pomorzananami rozpoczęła się pod koniec czerwca. Obecnie prace prowadzone są między pl. Szyrockiego a rejonem skrzyżowania z ul. Milczańską. W drugim etapie przebudowy al. Powstańców Wielkopolskich z ruchu samochodowego będzie wyłączony odcinek od ul. Milczańskiej do pętli Pomorzany. Zakończenie modernizacji całej alei planowane jest na lipiec 2025 r. Tyle teorii. W praktyce zaczynają pojawiać się problemy.

Al. Powstańców Wielkopolskich. Betonowa konstrukcja pod ziemią

Pierwszy z tych problemów można potraktować jako ciekawostkę, pewne utrudnienie dość proste do pokonania. Chodzi o betonową konstrukcję, na którą robotnicy natknęli się płytko pod ziemią na wysokości skrzyżowania al. Powstańców Wielkopolskich z ul. Starkiewiczza. To okolice szpitala.

W rejonie skrzyżowania ulic Powstańców Wielkopolskich i Starkiewicza odkryto betonową konstrukcję. To podziemny zbiornik przeciwpożarowy fot. Andrzej Kraśnicki jr

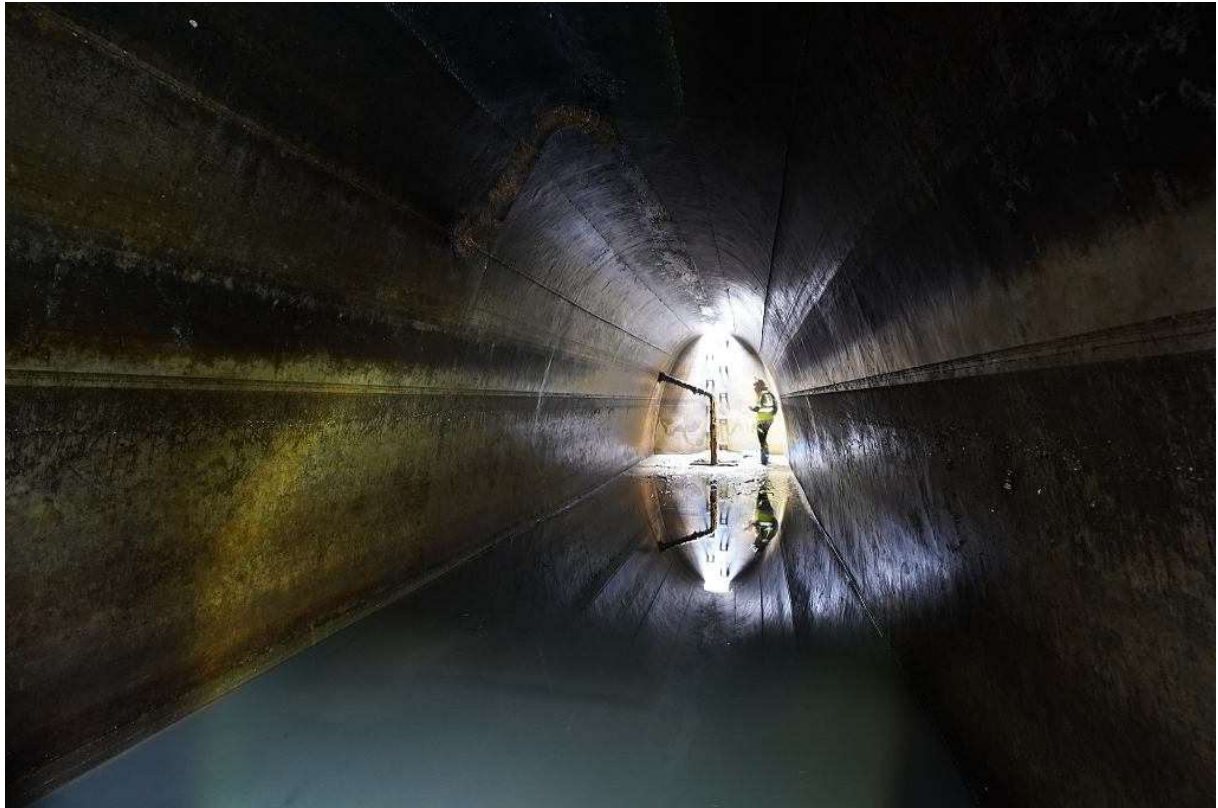
Jak poinformował rzecznik Tramwajów Szczecińskich Wojciech Jachim, chodzi o betonowy zbiornik długi na 12 m, szeroki na 3,5 m i wysoki na 5 m. Koliduje z projektowaną kanalizacją. Nie było go na planach, którymi dysponuje wykonawca prac.

Tak się składa, że mamy plany, z pomocą których można rozwikłać zagadkę, skąd taka konstrukcja na Pomorzanach. Niemiecka dokumentacja z 1943 r., która jest w zasobach Archiwum Państwowego w Szczecinie, zawiera wszystkie dokumenty związane ze zbudowanymi w Szczecinie w czasie II wojny światowej zbiornikami przeciwpożarowymi. Współcześni szczecinianie kojarzą je jako otwarte baseny, ale Niemcy budowali także betonowe zbiorniki pod ziemią.

Co kryją niemieckie plany Szczecina z 1943 r.?

Zimą 2023 r. okazało się, że pod zachodnią częścią przebudowywanego pl. Zgody (w ramach modernizacji al. Wojska Polskiego), natknięto się na podziemną, betonową konstrukcję

wypełnioną wodą. Po jej wypompowaniu okazało się, że jest to zbiornik przeciwpożarowy.

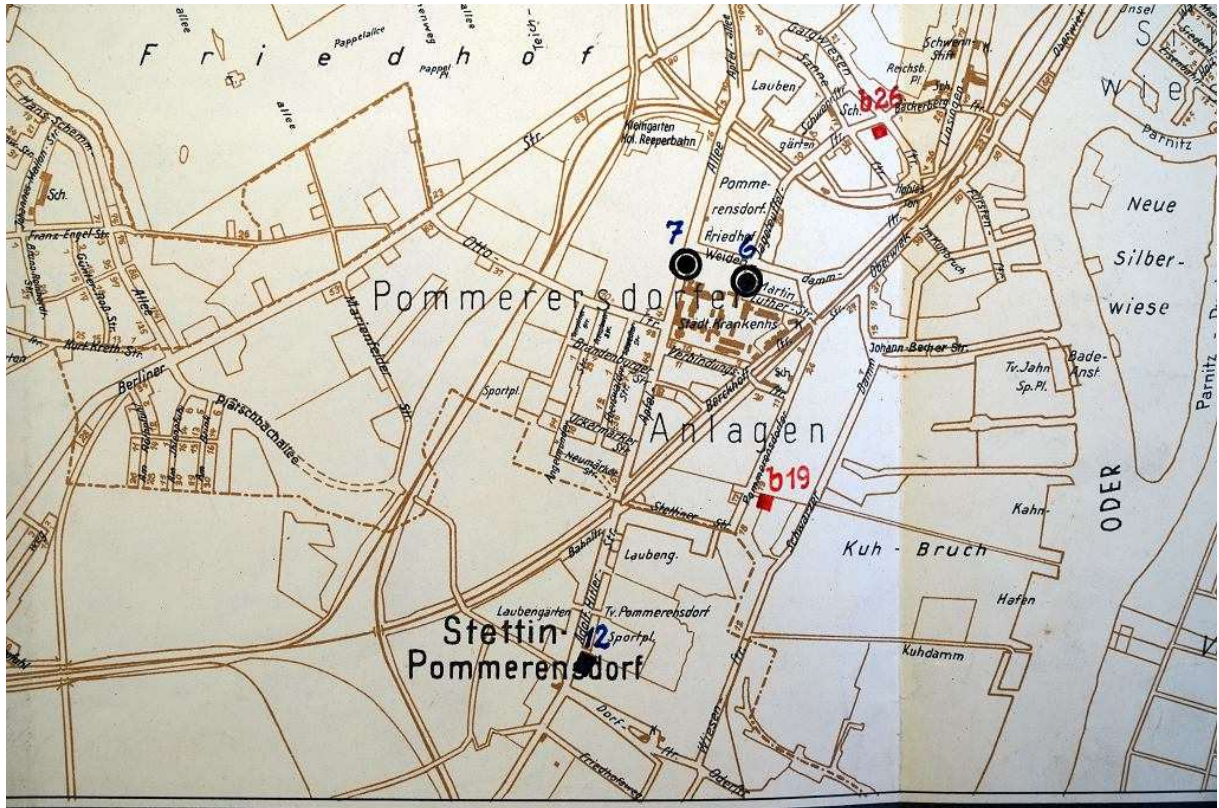

Wnętrze zbiornika przeciwpożarowego na placu Zgody w Szczecinie. Zdjęcie przed rozpoczęciem rozbiórki Fot. Andrzej Kraśnicki jr

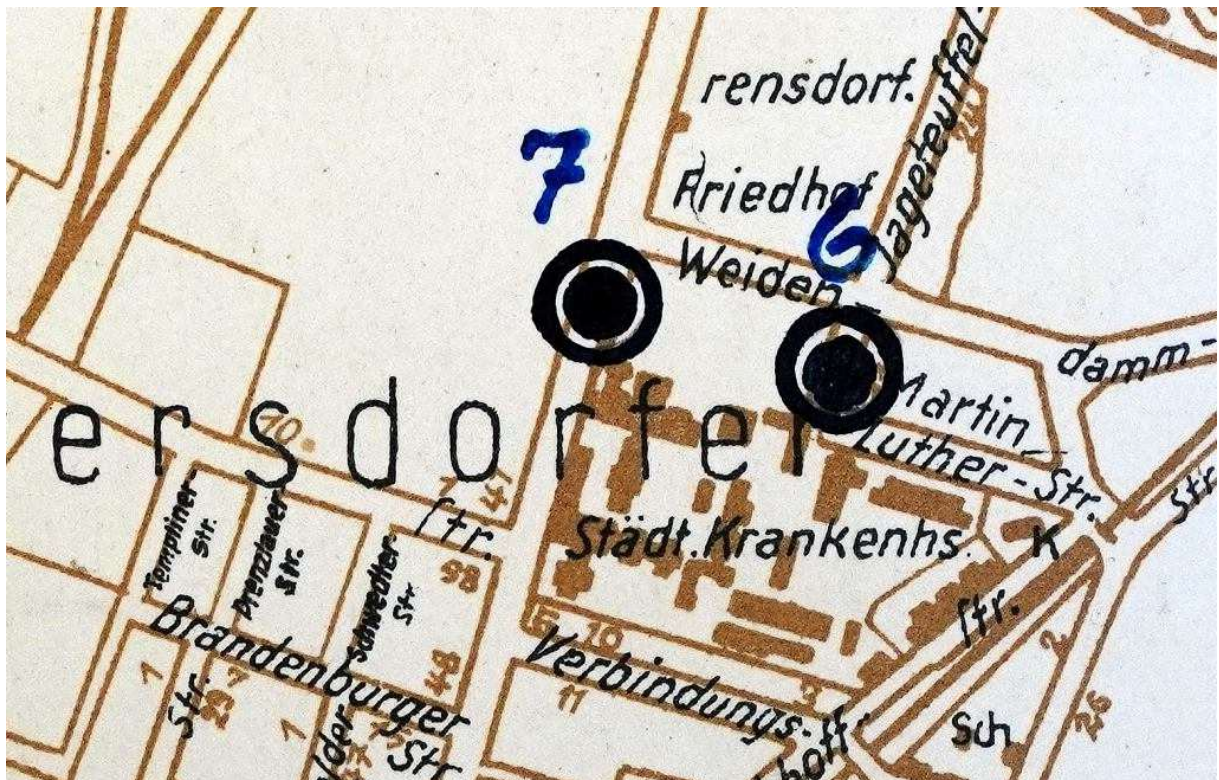
Dokumentację budowli, przed jej wyburzeniem (była posadowiona zbyt płytko, by ułożyć na niej współczesną, grubszą podbudowę jezdni), przeprowadziła ekipa autorów książek z serii "Podziemny Szczecin", w tym autor tego artykułu. Informacji na temat tego zbiornika szukaliśmy także w archiwum. I tak znaleźliśmy wspomnianą teczkę z dokumentami. Jej najbardziej efektowną częścią jest plan Szczecina z naniesionymi ręcznie lokalizacji zbiorników. Jest też ich spis z podaną objętością.

Po informacji o problemach na budowie na Pomorzanach sprawdziliśmy ów plan. I nie ma wątpliwości: na skrzyżowaniu dzisiejszych ulic Powstańców Wielkopolskich i Starkiewicza jest zaznaczony zbiornik nr 7 o pojemności 250 m sześć. Jest więc

zdecydowanie większy od tego pod pl. Zgody, który mieścił 100 m sześć. wody.

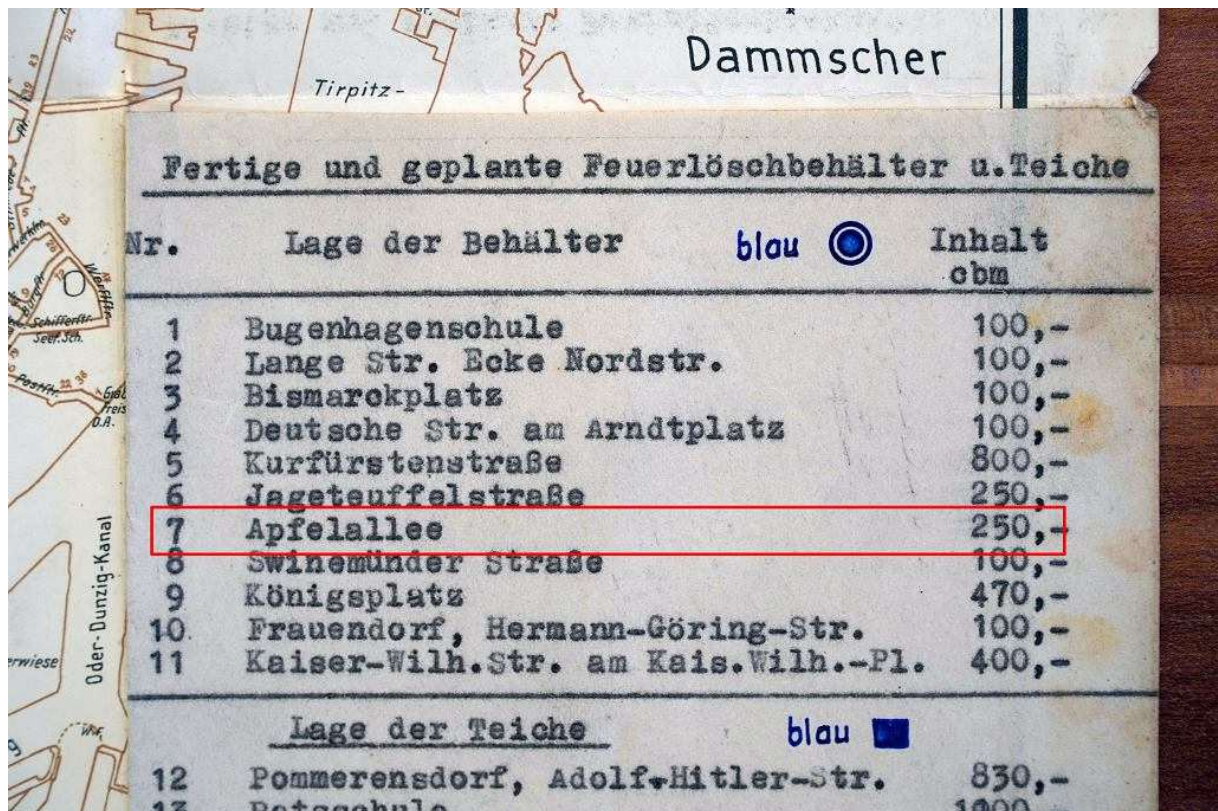

Fragment niemieckiego planu lokalizacji podziemnych i naziemnych zbiorników przeciwpożarowych. Nr 7 to skrzyżowanie obecnych ulic Powstańców Wielkopolskich i Starkiewicza fot. Andrzej Kraśnicki jr

Fragment niemieckiego planu lokalizacji podziemnych i naziemnych zbiorników przeciwpożarowych. Nr 7 to skrzyżowanie obecnych ulic Powstańców Wielkopolskich i Starkiewicza fot. Andrzej Kraśnicki jr

Kółko na planie jest naniesione dość schematycznie, ale oczywiście zbiornik nie powstał pod jezdnią, ale obok niej. Co ciekawe, niemal po sąsiedzku, zaznaczony jest zbiornik nr 6, także o pojemności 250 metrów sześciennych. Powstał przy ul. Grudziądzkiej, przed wejściem do szpitala. Można założyć, że zlokalizowany został pod obecnym parkingiem. Czy wciąż tam jest? Nie wiemy. Na wszelki wypadek rzuciliśmy okiem na pozostałą część przebudowywanej ulicy - więcej zbiorników już nie ma.

Nr.	Lage der Behälter	blau 	Inhalt obm
1	Bughagenschule		100,-
2	Lange Str. Ecke Nordstr.		100,-
3	Bismarckplatz		100,-
4	Deutsche Str. am Arndtplatz		100,-
5	Kurfürstenstraße		800,-
6	Jageteuffelstraße		250,-
7	Apfelallee		250,-
8	Swinemünder Straße		100,-
9	Königsplatz		470,-
10	Frauendorf, Hermann-Göring-Str.		100,-
11	Kaiser-Wilh. Str. am Kais. Wilh.-Pl.		400,-
<u>Lage der Teiche</u>			
12	Pommerensdorf, Adolf-Hitler-Str.	blau 	830,-
13	Patschule		1000,-

Fragment listy zbiorników przeciwpożarowych w Szczecinie fot. Andrzej Kraśnicki jr

Lokalizacja podziemnych zbiorników przeciwpożarowych nie jest przypadkowa. Wraz z istniejącym do dziś odkrytym basenem na rogu ulic Szpitalnej i Powstańców Wielkopolskich było to zabezpieczenie budynków szpitala.

Podziemna przeszkoda w rejonie ulicy Starkiewicza nie jest wielkim problemem. Ekipom przebudowującym plac Zgoda rozkucie całej konstrukcji zajęło kilka dni.

Pomorzany w Szczecinie. Problemy z wiaduktami

Dużo poważniej wygląda problem z dwoma wiaduktami nad torami kolejowymi w ciągu al. Powstańców Wielkopolskich. Pierwszy z nich, w rejonie dawnego klubu "Trans", jest nad torami ze stacji Szczecin Główny do bazy Polregio Wzgórze Hetmańskie, a także nad linią w kierunku Polic. Widać z niego budowany właśnie przystanek Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej "Pomorzany".

Ul. Powstańców Wielkopolskich. Wiadukt sąsiadujący z dawnym klubem Trans fot. Andrzej Kraśnicki jr

Zejscie z wiaduktu kolejowego w kierunku przebudowywanego przystanku kolejowego 'Pomorzany' fot. Andrzej Krańnicki jr

Drugi wiadukt jest blisko pętli tramwajowej "Pomorzany". Biegną pod nim tory, którymi pociągi wjeżdżają i wyjeżdżają ze stacji Szczecin Główny w kierunku Dziewoklicza i dalej Zdrojów i Dąbia. Jest tu także tor (docelowo będą dwa) linii w kierunku Gumieniec i polsko-niemieckiej granicy.

Stan odbiega od założeń projektowych - określa to Wojciech Jachim.

W wypadku wiaduktu przy dawnym "Transie" jego stan był kiepski jeszcze zanim zaczęły się prace. Przy pomocy słupków ustawionych na jezdni, została ona zwężona do jednego pasa ruchu. Tak robi się, by nie nadwerężyć konstrukcji. Widać to na naszych zdjęciach z czerwca tego roku.

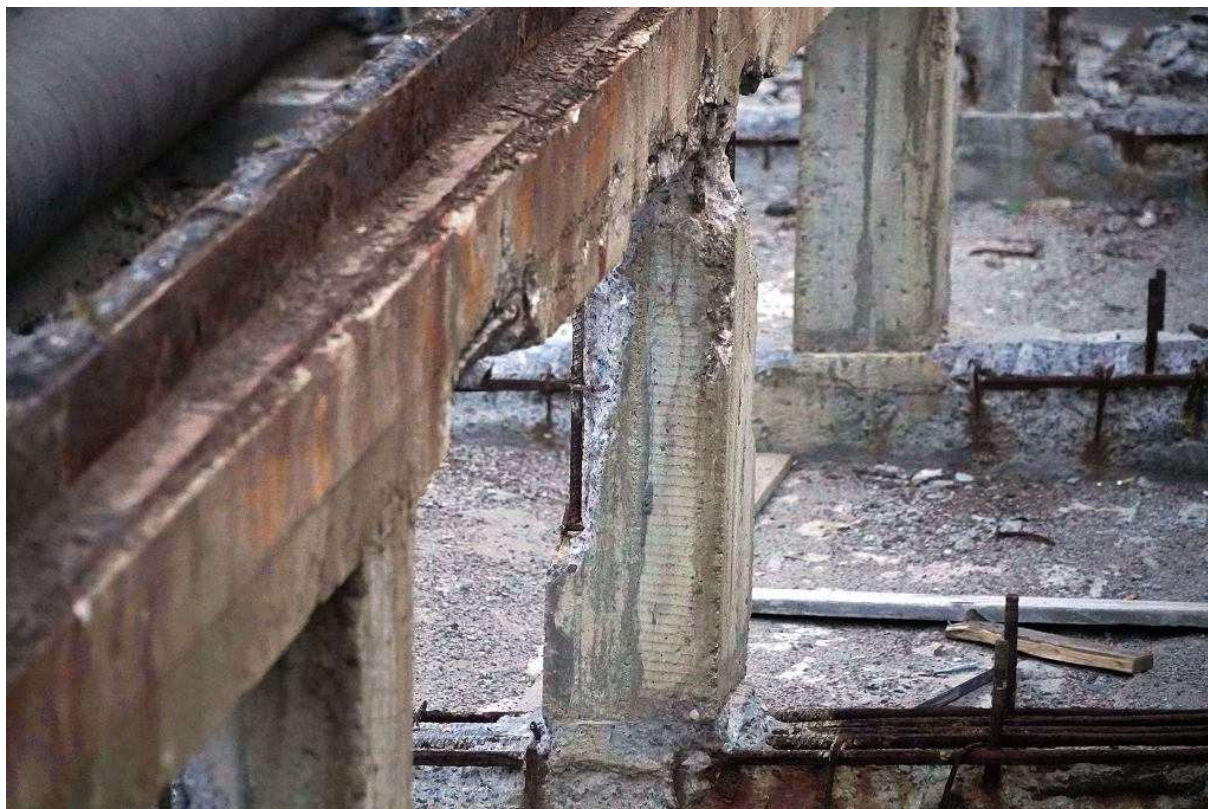

Wiadukt w ciągu al. Powstańców Wielkopolskich przed rozpoczęciem prac. Widać zwężenie jezdni słupkami Fot. Cezary Aszkiełowicz / Agencja Wyborcza.pl

Wiadukt w ciągu al. Powstańców Wielkopolskich przed rozpoczęciem prac. Widać zwężenie jezdni słupkami Fot. Cezary Aszkietowicz / Agencja Wyborcza.pl

A tak wyglądają odsłonięte elementy wiaduktu bliżej pętli tramwajowej.

Wiadukt w ciągu ul. Powstańców Wielkopolskich sąsiadujący z pętlą tramwajową fot. Andrzej Kraśnicki jr

Wiadukt w ciągu ul. Powstańców Wielkopolskich sąsiadujący z pętlą tramwajową fot. Andrzej Kraśnicki jr

To oznacza, że do czasu sprawdzenia ich stanu, nie ma pewności, czy skończy się tylko na wzmocnieniach konstrukcji. Możliwy jest jednak czarny scenariusz, czyli konieczności zbudowania nowych wiaduktów. Z takimi przypadkami już mieliśmy w Szczecinie do czynienia. W czasie przebudowy ul. Arkońskiej pierwotny plan zakładał jedynie wzmocnienie poniemieckiego wiaduktu nad alejką spacerową. Skończyło się na jego wyburzeniu i postawieniu nowego. Do remontu nie nadawały się też przęsła mostu nad kanałem Zielonym. Podobnie było z Mostem Cłowym. Powodzeniem zakończyła się za to operacja wzmocniania konstrukcji Estakady Pomorskiej.

Wiadukty w ciągu al. Powstańców Wielkopolskich są dość leciwe. Nie mamy pewnych informacji o tym usytuowanym bliżej dawnego "Transu". Wiemy za to, że ten bliżej pętli tramwajowej powstał na początku lat 60. XX wieku. O tej inwestycji sporo pisała ówczesna prasa. Chodziło bowiem o przedłużenie linii tramwajowej. Jeszcze w 1960 r. tramwajowa "czwórka" - jako tramwaj dwukierunkowy -

kończyła trasę na wysokości szpitala. W 1964 dojeżdżała już, po nowym wiadukcie, na pętlę na Pomorzanach. Wiadukt liczy sobie zatem 60 lat.

ZDiTM sprawdza dwa inne wiadukty w Szczecinie

Wkrótce dowiemy się, w jakim stanie są dwa inne ważne wiadukty nad torami kolejowymi w Szczecinie. Zarząd Dróg i Transportu Miejskiego wybrał właśnie firmę, która ma wykonać ekspertyzę stanu technicznego z określeniem aktualnej nośności wiaduktu drogowego nad torami PKP w ciągu ul. Krasińskiego. Firma PBW Inżynieria z Wrocławia ma 45 dni na dostarczenie raportu, za który otrzyma 32 tys. zł.

Wiadukt w ciągu ul. Krasińskiego jest mocno eksploatowany. Leży na szlaku do Warszawy, osiedla Arkońskiego i Osowa. Kursują po nim autobusy przegubowe linii B i 87 oraz 12-metrowe linii 51, 78, 92 i 99.

Także 45 dni ma firma Mesilo Engineering z Wrocławia na podobną ekspertyzę dotyczącą wiaduktu nad torami w ciągu ul.

Milczańskiej. ZDiTM oczekuje w tym przypadku szczegółowej inwentaryzacji obiektu z "oznaczeniem sytuacyjnym uszkodzeń oraz określeniem zakresu prac mających na celu doprowadzenie obiektu do odpowiedniego stanu technicznego z szacunkowym kosztem robót". Koszt dokumentacji to 21,3 tys. zł.

Powyższe dokumentacje powstają niezależnie od okresowego przeglądu obiektów mostowych, do czego zobowiązuje ZDiTM prawo budowlane. Najnowszy przegląd jest przygotowywany. Do 28 sierpnia ZDiTM zbierał oferty firm. Na razie nie ma więcej informacji na ten temat.

Wiadukt w ciągu ul. Powstańców Wielkopolskich sąsiadujący z pętlą tramwajową fot. Andrzej Kraśnicki jr

Po usunięciu nawierzchni i demontażu części konstrukcji okazało się, że stan obu wiaduktów budzi wątpliwości.